



מועד אב תשפ"א

בס"ד

## בחינה בהלכות תפלה וברכות

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.  
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.  
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.  
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.  
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

### חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות  
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

#### 1. חיוב מצות תפלה

- האם עיקר מצות תפילה מן התורה? ובאיזה תפלות חייבות נשים, ומאיזה טעם?
- אדם המסופק אם הוא התפלל, מה דינו בתפלת שחרית? מנחה? ערבית?

#### 2. איסור אכילה ושתייה קודם תפלת שחרית

- מה המקור לאיסור אכילה ושתייה לפני התפילה? והאם הוא איסור מן התורה?
- האם האיסור הוא: א) לקטן שהגיע לחינוך? ב) לחולה שאינו מסוכן? ג) טעימה בלבד?
- מהי דעת הפוסקים לגבי שתיה במקרים הבאים: מים, סודה, תה עם סוכר, קפה עם חלב? ומה הדין בשבת קדש?
- התחיל בהיתר האם צריך להפסיק? שכן להתפלל תפילת ערבית ומשלים תפילה זו בשחרית. האם איסור אכילה ושתייה נאמר גם לפני תפילת ההשלמה?

#### 3. התפלה היא במקום קרבן, ולכן צריכה להיות דוגמת הקרבן.



- א. 'בכוונה' - מי שיכול לכוין בברכה אחת באיזו כוין? ואם לא כיון האם צריך לחזור להתפלל?
- ב. 'בעמידה' - באר האם מותר להישען בתפלה ע"ג סטנדר או עמוד? ומה דין חולה או זקן?
- ג. 'בהשואת רגלים' – מה הטעם בזה? ולמה הטור הביא ירושלמי? ומה הדין אם לא השוה?
- ד. 'בקביעות מקום' – האם הקפידא היא רק על הביכנ"ס, או גם על מקום קבוע בביכנ"ס?
- ה. 'בלי חציצה' - באר מה חוצץ לכו"ע? ובמה נחלקו הפוסקים? ומה ההיתר בסטנדר?

בס"ד

#### 4. מוריד הגשם בימות החמה

- א. אמר מוריד הגשם בימות החמה, מתי חוזר לראש הברכה? ומתי חוזר לראש התפלה?
- ב. מה הדין אם הזכיר בימות החמה גם טל וגם גשם?
- ג. מקום שצריכין גשם בימות החמה, האם יכולים להזכיר, ולשאול גשם בברכת השנים?

#### 5. אכילה, שינה, ועישון, בבתי כנסת ובתי מדרש

- א. באר שיטות הראשונים מתי מותר לתלמידי חכמים לאכול בהם, ומה נפסק להלכה?
- ב. האם מותר לתלמידי חכמים או לכל אדם לישון בבית כנסת או בבית מדרש? פרט!
- ג. האם מותר לעשן בבהכנ"ס ובבהמ"ד? והאם מותר להדליק סיגריה מנרות הדולקים שם?

#### 6. מכירת ספר תורה

- א. לאיזה צורך התירו חז"ל למכור ספר תורה אפילו אחר שהוקדש לרבים?
- ב. אדם שיש לו ס"ת בביתו שקורא בו לעצמו, האם יכול למוכרו שלא לצורך מצוה?
- ג. מי שנתן ס"ת שלו לבית הכנסת כדי שיקראו בו ולא הקדישו, האם יכול למוכרו?

#### 7. נטילת ידי הכהנים

- א. מהיכן לומדים שכהן העולה לדוכן נוטל ידיו? והאם הוא מברך על נטילה זו?
- ב. כהן שנטל ידיו שחרית ויודע שהן טהורות, האם חייב ליטול ידיו כשעולה לדוכן?

ג. מה המקור שלוי יוצק מים על ידי הכהן? ומה הדין בלוי ת"ח וכהן עם הארץ? או כשאין לוי?

#### 8. ברכה על שמן זית / חומץ

- א. השותה שמן זית או חומץ בלי שום תערובת האם מברך? וא"כ מה מברך?  
ב. האוכל מעט פת עם הרבה שמן זית, מה נחשב עיקר ומה נחשב טפל?  
ג. השותה שמן זית לרפואה ועירבו עם משקה אחר, מה יברך?

בס"ד

#### חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות  
יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.

#### ברכת הפירות

9. אורח שהביאו לפניו מגש פירות ובו סוגי פירות שונים כולל משבעת המינים, ובנוסף הגישו לו משקאות של תפוזים ותפוחים סחוטים 100% פרי, האם צריך לברך בורא נפשות על הפירות שאינם משבעת המינים והמשקאות הסחוטים, או שנפטר בברכת מעין שלש?

#### נשיאת כפים

10. כהן שנהג ברכבו בכביש ירושלים תל אביב במהירות המותרת של 100 קמ"ש, לפתע חצה את הכביש הולך רגל במקום האסור לו לחצות, ומחמת המהירות לא הספיק הכהן לעצור ופגע בו והרגו, האם מותר לכהן לישא את כפיו? ומה דין כהן שפגע עם רכבו באשה הרה והפילה העובר?

#### ברכות הודאות

11. קהילה שעשתה מבצע התרמה למען המוסדות, וכדי לעודד את הקהל לפעול להצלחת המבצע הודיעו שבין העשרה שיגייסו את הסכום הגבוה תיערך הגרלה על רכב טויוטה קורולה משפחתי חדש והזוכה יוכל לבחור את צבע הרכב. א. איזה ברכה יברך? ב. מתי הוא יברך? ג. האם חובה עליו לברך? ד. מי עוד צריך לברך מלבד הזוכה המאושר?



### בית הכנסת

12. יהודי שיש לו ולזרעו את זכות המצוה של הגבהת ספר התורה בבית הכנסת, לאחר פטירתו בנו מעוניין למכור את זכות המצוה לאחד מבני הקהילה, וגבאי בית הכנסת טוענים שאין לו זכות למכור את המצוה, הדין עם מי?

**בהצלחה רבה!!!**